

Uchwała Nr 237/XLVII/10

Rady Gminy Ciepłowody

z dnia 10 listopada 2010 roku.

w sprawie : uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ciepłowody.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001.Nr 142, poz1592 ze zm.) oraz art. 110 ust.10 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej(Dz. U. z 2009r Nr 175, poz.1362 ze zm.) Rada Gminy w Ciepłowodach

§1

Uchwała się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010-2015 dla Gminy Ciepłowody w brzmieniu stanowiącym załącznik nr1 do niniejszej uchwały.

§2

Celem uchwały o której mowa w §1 jest integracja osób i rodzin z grupy szczególnego ryzyka oraz budowa otwartego, nowoczesnego społeczeństwa obywatelskiego.

§3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ciepłowody.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy

Władysław Gluza

Uzasadnienie do Uchwały Nr 237/XLVII /10

Rady Gminy Ciepłowody

z dnia 10 listopada 2010 roku.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ciepłowody na lata 2010-2015.

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art.17 ust1, ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, który stanowi:
„ art.17.1 do zadań własnych o charakterze obowiązkowym należy:
1)opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grupy szczególnego ryzyka.”

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę do realizacji trwałych wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany zjawisk występujących w obrębie danej społeczności,które oceniane są negatywnie.

Ponadto Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem umożliwiającym pozyskiwanie środków Unii Europejskiej do realizacji Projektów Systemowych Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Dzięki środkom zewnętrznym realizacja polityki społecznej Gminy Ciepłowody będzie miała szerszy niż dotychczas wymiar.

Mając na uwadze powyższe, zasadne staje się podjęcie niniejszej uchwały.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
NA LATA 2010 - 2015
W GMINIE CIEPŁOWODY

Spis treści.

I. Wprowadzenie.

II. Diagnoza problemów społecznych.

1. Przedmiot diagnozy.
 - 1.1. Demografia.
 - 1.2. Pomoc społeczna.
 - 1.3. Starzenie się ludności- problem ludzi starszych.
 - 1.4. Rodziny z problemami opiekuńczo- wychowawczymi.
 - 1.5. Sytuacja mieszkaniowa.
 - 1.6. Bezrobocie.
 - 1.7. Uzależnienia.
 - 1.8. Przemoc w rodzinie.
 - 1.9. Niepełnosprawność.
 - 2.0. Bezpieczeństwo.
 - 2.1. Edukacja.
 - 2.2. Działalność kulturalno-oświatowa Gminnej Biblioteki Publicznej.
 - 2.3. Gminny Ośrodek Kultury.
Ochrona zdrowia

III. Analiza SOWT

IV. Strategia rozwiązywania problemów społecznych.

1. Główne cele strategiczne.
2. Cel strategiczny nr 1.
3. Pomoc osobom i rodzinom na zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych.
4. Cele operacyjne - szczegółowe.
5. Cel strategiczny nr 2.
6. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
7. Cele operacyjne - szczegółowe.
8. Cel strategiczny nr 3.
9. Tworzenie warunków umożliwiających równy dostęp osobom niepełnosprawnym do życia zawodowego i społecznego.
10. Cele operacyjne- szczegółowe.

V. Monitoring i ewaluacja strategii.

VI. Podsumowanie.

W P R O W A D Z E N I E

Opracowanie strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Ciepłowodach jest wymogiem Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz.U. z 2004r Nr 64 poz.593), która w art. 17 ust.1 pkt 1 mówi :

„Do zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Nowa ustawa o pomocy społecznej stanowi kolejny etap budowy nowego systemu aktywnej polityki społecznej w Polsce.

Po przyjętej w kwietniu 2003 roku ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, po przyjętej w czerwcu 2003 roku ustawie o zatrudnieniu socjalnym oraz o rencie socjalnej i po przyjętej w listopadzie 2003 roku ustawie o świadczeniach rodzinnych, to kolejna ustawa tworząca solidny fundament polityki społecznej oparty na trzech zasadach:

- po pierwsze, w sposób systematyczny i kompleksowy budowana jest sieć bezpieczeństwa społecznego i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, oparta po raz pierwszy w historii polityki społecznej na realnych kształtach utrzymania gospodarstw domowych,
- po drugie, tworzy się spójny system wspierający aktywizację osób bezrobotnych na rynku pracy i na polu pomocy społecznej, tak aby każdemu zagwarantować szansę aktywizacji i godnego życia
- po trzecie, tworzy się skoordynowany system instytucjonalny, jasno prezentujący odpowiedzialność instytucji rządowych i samorządowych, otwierających jednocześnie przestrzeń dla aktywności obywatelskiej organizacji sektora pozarządowego.

Istotna rola przypada w tym systemie samorządowi lokalnemu a zwłaszcza gminie.

Efektywna realizacja zadań pomocy społecznej odbywa się poprzez rzetelną diagnozę rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz długofalowy plan działania.

Celem niniejszej strategii jest minimalizowanie negatywnych zjawisk społecznych, a także integracja społeczna i zawodowa grup wykluczonych lub dyskryminowanych poprzez opracowanie lokalnych programów i możliwości aplikowania do dysponentów środków finansowych.

Do najbardziej zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego należą rodziny, w których występują następujące zjawiska:

- osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych
- trudności wychowawcze z dziećmi ze środowisk zaniedbanych
- ofiary patologii życia rodzinnego
- osoby chore psychicznie
- osoby niepełnosprawne
- osoby długotrwale bezrobotne
- osoby przewlekle chore
- osoby starsze i samotne
- osoby samotnie wychowujące dzieci
- osoby mające problem z uzależnieniem,
- przemoc fizyczna, psychiczna

Strategia jest ukierunkowana na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracy z

różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą w gminie oraz takimi instytucjami jak: oświata, służba zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Niniejsza strategia jest istotną potrzebą i wymogiem nowej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Ciepłowody, regionu dolnośląskiego i Polski, związanej głównie z wstąpieniem naszego kraju do Unii Europejskiej (maj 2004) oraz zupełnie nowymi możliwościami związanymi z pozyskiwaniem funduszy strukturalnych na rozwój lokalny, w tym politykę społeczną. Strategia proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią wyzwanie dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających na polu polityki społecznej w Gminie Ciepłowody. Cele strategiczne i operacyjne zawarte w strategii rozwiązywania problemów społecznych odnoszą się do podstawowych wartości polityki społecznej oraz podstawowych praw człowieka, do których zaliczamy prawo do godnego życia, prawo do pracy, prawo do zdrowia, prawo do edukacji oraz zabezpieczenia społecznego.

Okres realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Ciepłowody przyjęto na pięć lat (2010-2015).

Podstawa prawna.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2009r Nr 175, poz. 1362 ze zm.) nałożyła na gminy opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Akty prawne:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r Nr 175, poz. 1362 ze zm.).
2. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006r Nr 139, poz. 992 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 22 kwietnia 2005r o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2009r Nr 1, poz. 7 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008r, poz. 92 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U z 2005r Nr 178, poz. 1485 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2003r Nr 122, poz. 1143 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r o działaniu pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2003r Nr 96, poz. 873).
8. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r Nr 69, poz. 415 z późn. zm.).

Metodologia.

Strategię rozwiązywania problemów społecznych opracowano przyjmując metodę społeczno-

ekspercką.

W skład zespołu d.s opracowania strategii powołani zostali przez Wójta Gminy Ciepłowody :

1. Elżbieta Kuś- Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciepłowodach,
2. Grażyna Orczyk- Sekretarz Gminy,
3. Grażyna Hyla - inspektor w Referacie Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Infrastruktury Społecznej Urzędu Gminy Ciepłowody,
4. Beata Lupa- Dyrektor Zespołu Szkół Samorządowych w Ciepłowodach,
5. Ewa Bębenek-pedagog w ZSS w Ciepłowodach,
6. Anna Olejnik - Rydz - nauczyciel w ZSS w Ciepłowodach
7. Bogumiła Kolkowska- Zawada- Kierownik SP ZOZ w Ciepłowodach,
8. Anna Tokaruk- Przewodnicząca Komisji Oświaty i Zdrowia Rady Gminy Ciepłowody,
9. Antonina Szuwarowska- Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
10. Zbigniew Lewandowski -Kierownik Rewiru III w Ciepłowodach,
11. Katarzyna Król- starszy pracownik socjalny OPS w Ciepłowodach.

Członkowie zespołu, brali udział w spotkaniach, na których zostały zidentyfikowane problemy społeczne oraz cele i kierunki działania w poszczególnych obszarach polityki społecznej.

Podczas spotkań Zespół uzgodnił, iż strategia powinna opierać się na celach strategicznych, których rozwiązanie ma najistotniejszy wpływ na poprawę sytuacji społecznej mieszkańców Gminy Ciepłowody.

Cele strategiczne zostały poddane analizie, na podstawie której określono cele operacyjne zadań do zrealizowania.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Przedmiot diagnozy.

Efektywna realizacja zadań pomocy społecznej odbywa się poprzez rzetelną diagnozę rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz długofalowy plan działania.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Ciepłowody została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciepłowodach uzyskane w toku jego bieżącej działalności oraz dane przygotowane przez komórki organizacyjne Urzędu Gminy w Ciepłowodach, dane z Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich, Komendę Powiatową Policji w Ząbkowicach Śląskich.

Przedmiotem diagnozy są problemy różnych grup społecznych o najwyższym stopniu dolegliwości takie jak:

- ubóstwo
- bezrobocie
- niepełnosprawność
- wielodzietność rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych
- samotne wychowanie dzieci
- alkoholizm
- przemoc w rodzinie

które wymagają podejmowania działań w celu przeciwdziałania sytuacjom krytycznym w życiu jednostek i zbiorowości, poprawy ich warunków bytowych oraz wyrównanie różnic socjalnych w

wielu obszarach aktywności społecznej.

1.1 Demografia.

Charakterystyka Gminy Ciepłowody.

Gmina Ciepłowody to gmina wiejska, leżąca w powiecie ząbkowickim w południowej części Dolnego Śląska.

Pod względem geograficznym leży na Podgórzu Sudeckim w obrębie Wzgórz Dobrzenickich, Niemczańskich, Szklarskich i Lipowych.

Obszar gminy to teren najstarszego osadnictwa na Dolnym Śląsku, o czym świadczy duże nagromadzenie stanowisk archeologicznych i cmentarzysk.

Gmina Ciepłowody jest gminą rolniczą z uwagi na powierzchnię użytków rolnych, jak i gleby wysokiej i średniej klasy.

Powierzchnia Gminy Ciepłowody wynosi 77,53 km² w tym:

-użytki rolne 77%

-użytki leśne 14%

Gmina Ciepłowody składa się z 17 sołectw : Baldwinowic , Brochocina, Ciepłowód, Cienkowic, Czesławic, Dobrzenic, Jakubowa, Janówki, Kobylej Głowy, Koźmic, Muszkowic, Piotrowic Polskich, Targowicy, Tomic, Wilamowic, Starego Henrykowa, Karczowic.

Ludność Gminy Ciepłowody wynosi 3.172 mieszkańców , w tym mężczyzn 1.571 , kobiet 1.601(dane z XII 2009r).

Zachodzące zmiany społeczno- gospodarcze negatywnie odbiły się na rolnictwie i jego otoczeniu, co doprowadziło do powstania zjawiska bezrobocia, a w konsekwencji do rosnących patologii społecznych.

Gmina Ciepłowody ma charakter typowo rolniczy, posiada zasoby i walory środowiska naturalnego, czyste powietrze, nieskażone lasy obfitujące w zwierzynę leśną.

Uwarunkowanie klimatyczne gminy powinno motywować mieszkańców do tworzenia gospodarstw agroturystycznych.

Tabela nr 1

Liczba urodzeń i zgonów w latach 2006 - 2009

<i>Rok</i>	<i>Urodzenia</i>	<i>Zgony</i>
2009	42	38
2008	31	42
2007	22	40
2006	25	41

Na przestrzeni 2006-2008 roku więcej było zgonów niż urodzeń .W 2009r liczba urodzeń przewyższała liczbę zgonów.

Tabela nr 2

Struktura wieku mieszkańców w latach 2006 - 2009

Rok	0-14		15-19		20-29		30-39		50-59		60-64		65lat i więcej	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
2006r	261	270	125	132	271	287	221	231	442	506	68	51	269	119
2007r	253	261	147	265	265	283	213	238	428	496	56	58	292	112
2008r	241	248	121	141	260	279	206	234	432	492	64	65	285	119
2009r	241	247	114	129	260	276	208	240	430	487	64	74	284	118

Analizując tabelę nr 2 - strukturę wieku mieszkańców w 2009 roku zauważamy, że Ciepłowody można określić jako gminę ludzi młodych. W grupie osób od 0 do 19 roku życia, kobiety stanowią 10,91% ogólnej liczby mieszkańców (3.253), mężczyźni stanowią 11,55% ogólnej liczby mieszkańców (3.253). W grupie osób w wieku produkcyjnym 20-60 lat kobiety stanowią 21,57% ogółu mieszkańców (3.253), a mężczyźni w wieku 20-65 lat stanowią 24,51% ogółu mieszkańców (3.253). W grupie w wieku emerytalnym powyżej 65 roku życia kobiety stanowią 8,73% ogółu mieszkańców (3.253), mężczyźni stanowią 3,62% ogółu mieszkańców (3.253).

Tabela nr 3

Prognoza ludności.

Migracje wewnętrzne - odpływ ludności

Rok	Ogółem
2009	59
2008	68
2007	67
2006	58

Źródło: dane Urzędu Gminy

Liczba osób opuszczających Gminę Ciepłowody jest znaczna. Od czterech lat opuszczają gminę osoby w poszukiwaniu pracy w innych miejscowościach- przesiadają się lub wyjeżdżają za granicę.

Tabela nr 4

Migracje wewnętrzne - napływ ludności.

Rok	Ogółem
2009	42
2008	42
2007	70
2006	47

Źródło: dane Urzędu Gminy

Liczba osób przybywających i osiedlających się w Ciepłowodach nie pokrywa liczby osób opuszczających Gminę.

1.2 Pomoc społeczna.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach jest jednostką organizacyjną, budżetową podległą gminie Ciepłowody, działającą na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r Nr 175, poz 1362 z późn. zm.) oraz statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciepłowodach.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciepłowodach ma siedzibę przy ul. Pl. A. Mickiewicza 2. Obszar działań pomocy społecznej to obszar gminy na którą składa się 17 sołectw.

Ustawa o pomocy społecznej określa :

- zadania w zakresie pomocy społecznej
- rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania
- organizację pomocy społecznej.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonywać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2 ust 1).

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka (art.3 ust 1).

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,
- pracy socjalnej,
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej,
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy.

Główne cele pomocy społecznej:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej - dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Na podstawie danych dotyczących powodów przyznawania pomocy rodzinie można stwierdzić, że największym problemem, który stanowi przyczynę ubiegania się o pomoc socjalną, stanowi

ubóstwo.

Tabela nr 5

Powody przyznania pomocy

<i>Powód trudnej sytuacji</i>	<i>Rok</i>	<i>Rok</i>	<i>Rok</i>	<i>Rok</i>
Rok	2006	2007	2008	2009
ubóstwo	427	324	261	205
sieroctwo	0	0	0	0
bezdomność	0	0	2	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	86	0	0	0
bezrobocie	428	336	240	222
niepełnosprawność	109	131	95	112
długotrwała choroba	9	5	16	33
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	70	30	22	18
alkoholizm	36	22	23	16
narkomania	0	0	0	0
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	2	0	3

Źródło: dane OPS

Z przedstawionej tabeli wynika, że główną przyczyną ubiegania się o pomoc jest ubóstwo spowodowane bezrobociem, niepełnosprawnością, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego

Przyczyną ubóstwa jest niedostateczna ilość pracy, niski poziom kwalifikacji i wykształcenia, niepełnosprawność, długotrwała choroba, i uzależnienia.

Wzrost skali ubóstwa mówi nam o nierównościach dochodowych i poziomie życia. Ten rodzaj ubóstwa nie jest krótkotrwały lecz długotrwały- nabiera cech trwałości, przyczynia się do braku możliwości korzystania z usług i dób, a tym samym prowadzi do wykluczenia społecznego.

Następnym problemem który należy omówić, a który wiąże się z ubóstwem jest zaciąganie przez

osoby kredytów i pożyczek w bankach lub innych instytucjach.

Rośnie liczba osób- klientów pomocy społecznej nie mogących wywiązać się z obowiązku

splacania rat i odsetek za zaciągnięte kredyty lub pożyczki, które wymagać będą wsparcia udzielanego także w formie świadczeń z pomocy społecznej.

Działalność banków i innych instytucji finansowych nie zawsze wiąże się z działalnością etyczną, co powoduje wzrost liczby osób nie tylko nie mogących spłacać zobowiązań, ale rośnie liczba osób wymagających wsparcia w ramach pomocy społecznej.

Do zadań własnych gminnej jednostki samorządu terytorialnego należy między innymi praca socjalna, która polega na udzielaniu informacji, wskazówek, pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej.

Konieczne zatem jest prowadzenie przez pracowników pomocy społecznej działań profilaktycznych, aby zapobiec w przyszłości zwiększaniu się liczby kredytobiorców i pożyczkobiorców.

Pomoc dla osób będących w tak trudnej sytuacji finansowej polegać zatem będzie na informowaniu, poradnictwie w oparciu o przepisy prawa, a także umożliwienie osobom skorzystania z bezpłatnych porad prawnych w ośrodku pomocy społecznej.

W rodzinach dotkniętych ubóstwem dzieci najczęściej są **niedożywione**.

Niedożywienie dzieci oraz osób starszych pociąga za sobą daleko idące konsekwencje, tak w sferze medycznej, psychologicznej i społecznej- obniża odporność organizmu, zmniejsza jego wydolność (również umysłową), podnosi ryzyko pojawienia się przewlekłych chorób i dysfunkcji.

W sferze społecznej, szczególnie kiedy jest powiązane z ubóstwem, niesie ze sobą niebezpieczeństwo wykluczenia z grupy rówieśniczej, a także gorszych wyników w szkole, co z kolei przekłada się na mniejsze szanse na rynku pracy, a w dalszej perspektywie - także na niższą pozycję społeczną.

Niedożywianie pojawia się również w rodzinach jako efekt złego żywienia dzieci oraz wadliwego kształtowania zachowań żywieniowych.

Problemy w rodzinach w zakresie żywienia spowodowane są również np. późniejszymi powrotami rodziców do domu niż dzieci, niechęcią wielu dzieci do korzystania ze stołówek szkolnych, przedkładanie pustych kalorii i przekąsek nad ciepły obiad.

Niedożywianie nie wynika tylko z niedostatku jedzenia, ale z nieprawidłowego odżywiania się.

Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005r.

Program przyjęty został na lata 2006-2009.

Na podstawie art. 17 ustawy z dnia 19 listopada 2009r o zmianie niektórych ustaw związanych z realizacją wydatków budżetowych, czas realizacji Programu przedłużono do 2013 roku.

Gmina Ciepłowody realizuje Program na podstawie porozumienia zawartego z wojewodą, przy pomocy ośrodka pomocy społecznej.

Zakres podmiotowy pomocy obejmuje dzieci do 7 roku życia, uczniów do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osoby dorosłe, które znalazły się w sytuacjach wymienionych w art.7 ustawy z dnia 12.III.2004 r. o pomocy społecznej w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne.

Przedmiotowy zakres pomocy obejmuje posiłek, świadczenie pieniężne na zakup żywności, albo świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.

Zasadą jest udzielanie przez ośrodek pomocy społecznej świadczenia w postaci posiłku, a tylko w wyjątkowych przypadkach, gdy nie ma takiej możliwości lub gdy pomoc w tej formie byłaby nieuzasadniona z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną, pomoc jest udzielana w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, a także w formie świadczenia rzeczowego.

Dotację na realizację Programu przyznaje wojewoda na wniosek Wójta Gminy.
 Udział środków własnych gminy wynosi nie mniej niż 20% .

W Gminie Ciepłowody dożywianie odbywa się również w trybie szczególnym bez przeprowadzania wywiadu środowiskowego.

Do końca 2008r nieodpłatna pomoc w ramach Programu mogła być przyznana wyłącznie osobom i rodzinom, których dochód nie przekraczał 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt 1i 2 ustawy o pomocy społecznej. Od 2009r w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub w przedszkolu wyrazi chęć zjedzenia posiłku, dyrektor placówki oświatowej udziela pomocy w formie posiłku, informując o tym ośrodek pomocy społecznej.

W tej sytuacji nie jest wymagane ustalenie sytuacji rodzinnej oraz wydanie stosownej decyzji administracyjnej.

Środki na zakup takich posiłków są przekazywane przez ośrodek pomocy na podstawie sporządzonych przez dyrektora szkoły listy uczniów lub dzieci oraz liczbę spożytych posiłków w przyjętym okresie rozliczeniowym.

Liczba dzieci lub uczniów, którym udzielono pomocy na tych zasadach nie mogła do 31 grudnia 2009r. przekroczyć 10% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych.

Od 1 stycznia 2010r. liczba dzieci objętych dożywianiem w tym trybie nie może przekroczyć 20% uczniów i dzieci dożywianych ogółem na terenie gminy.

Bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała ciężka choroba to następne z najczęstszych przyczyn starania się o pomoc socjalną.

Liczba rodzin oraz liczba osób , którym przyznano pomoc socjalną uległa w ostatnim okresie zmniejszeniu.

Tabela nr 6

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2006 - 2009

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>
Ogółem liczba rodzin	123	131	119	133
Osoby samotne	20	31	29	32
Gospodarstwa dwuosobowe	13	18	16	32
Gospodarstwa trzyosobowe	26	21	31	23
Gospodarstwa czteroosobowe	32	22	16	23
Gospodarstwa pięcioosobowe	18	17	14	10
Gospodarstwa sześcioosobowe i więcej	23	22	13	13
Rodziny z dziećmi ogółem	26	95	70	73

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>
Rodziny niepełne	18	18	15	14

Dane: źródło OPS

Tabela nr 7

Liczba osób objęta pomocą materialną w latach 2006 -2009

<i>Rok</i>	<i>Faktyczna liczba osób korzystających z pomocy społecznej</i>
2009	380 osób
2008	357 osób
2007	461 osób
2006	480 osób

Dane: źródło OPS

W 2009r z pomocy pracy socjalnej skorzystało 40 rodzin w tych rodzinach 140 osób .
W odniesieniu do ogólnej liczby mieszkańców, liczba korzystająca z pomocy społecznej stanowiła 11,98 % ogółu ludności.

W 2009 r zawarto 11 kontraktów z klientami pomocy społecznej.

1.3 Starzenie się ludności - problem osób starszych.

Starzenie się społeczeństwa jest dużym wyzwaniem dla całej Europy, która w połowie obecnego wieku będzie najstarszym demograficznie kontynentem świata.

Średni stosunek liczby osób w wieku co najmniej 65 lat do osób w wieku 15-64 lata (tzw. wskaźnik demograficzny starości) według szacunków Urzędu Statystycznego Wspólnot Europejskich wzrośnie do 2050 r do poziomu 55,8 .

Wskaźnik demograficzny starości w Polsce wzrośnie od 18,6 w 2004r do 51,0 w 2050 r. Z roku na rok będzie przybywać liczba osób starszych, rencistów i emerytów.

Wydłuża się długość życia , maleje wskaźnik urodzeń.

W powszechnej opinii starość postrzegana jest jako proces całkowitej degradacji, izolacji, samotności, braku uczucia i życzliwości, niedołęstwa, odczuwalnych dolegliwości somatycznych, postępującego uzależnienia od otoczenia, beznadziejnego i ponurego czekania na śmierć.

Najczęstszymi problemami starzejących się osób jest pogarszający się stan zdrowia, niepełnosprawność, trudna sytuacja materialna.

Czynnikami wpływającymi na stan zdrowia ludzi starszych są : stresy, trudne warunki życia, niedociągnięcia w zakresie opieki zdrowotnej, brak dbałości o swoje zdrowie.

Osoby starsze tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe, a gdy mieszkają razem z dziećmi to ich świadczenie emerytalno- rentowe stanowią jedyne źródło dochodu rodzin wielopokoleniowych.

Rosnąca liczba osób w podeszłym wieku stanowi coraz większe obciążenie ekonomiczne dla systemów zabezpieczenia społecznego.

Ludzie starsi wymagają różnych form wsparcia społecznego.

Potrzebne są działania oparte na współpracy samorządu i organizacji pozarządowych.

Dane demograficzne wskazują na szybkie starzenie się ludzi .

Według danych statystycznych na dzień 31.XII. 2009r w Gminie Ciepłowody mieszkało 538 osób w wieku poprodukcyjnym co stanowiło 17 % ogółu ludności.

Tabela nr 8

Liczebność poszczególnych kategorii wiekowych ludzi starszych.

<i>Płeć</i>	<i>Wiek</i>	<i>Ilość osób</i>	<i>Płeć</i>	<i>Wiek</i>	<i>Ilość osób</i>
kobiety	60 -64	64	mężczyźni	60 -64	72
kobiety	65 i więcej	284	mężczyźni	65 i więcej	118

Źródło: dane Urząd Gminy

Na rzecz osób starszych tut. Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy między innymi następujące formy pomocy:

- 1) pomoc finansowa na dofinansowanie zakupu opału, leków, żywności, wydatków mieszkaniowych (dodatków mieszkaniowych),
- 2) pomoc w formie usług opiekuńczych:
 - domowych i pielęgnacyjnych w miejscu zamieszkania
 - umieszczenie w całodobowych domach pomocy społecznej

Usługi opiekuńcze.

Wszystkie kraje europejskie borykają się z zabezpieczeniem godnej starości swoich obywateli, w szczególności tych którzy korzystają i będą korzystać z bezpośredniej opieki państwa. Zatem jednym z najważniejszych zadań jakie ma do zrealizowania polityka społeczna szczególnie w lokalnym wymiarze jest takie dostosowanie jej celów, by potrzeby osób starszych były traktowane na równi z potrzebami innych kategorii ludności.

Obecna niewydolność opiekuńcza rodziny oraz wzrost liczby dłużej żyjących samotnych osób starszych sprawiają, iż opiekę nad nimi w ostatnim okresie ich życia przejmują wyspecjalizowane instytucje. Rynek usług socjalnych dla naszych mieszkańców będzie rozwijał się w najbliższych latach, dlatego wymogiem staje się wprowadzenie nowych i stałe doskonalenie istniejących rozwiązań w zakresie opieki nad osobami starszymi ze szczególnym uwzględnieniem ich preferencji.

Osobami starszymi w coraz większym stopniu będą ludzie o wyższych wymaganiach, lepiej wykształceni, aspirujący do pełnej wygody i poczucia bezpieczeństwa w życiu.

Potrzebne zatem są coraz nowsze rozwiązania systemowe, które zapewnią odpowiednie warunki i jakość życia starszym osobom.

Istnieje potrzeba rozbudowy świadczenia usług opiekuńczych w środowisku zamieszkania- ma to zapobiec utracie kontaktu ze swoim środowiskiem domowym.

Istotą wsparcia i opieki nad osobami starszymi jest zapewnienie kompleksowej profesjonalnej usługi na rzecz potrzebującego mieszkańca naszej gminy w środowisku rodzinnym.

Kompleksowość ta oznacza podejście do potrzeb seniora wszystkich organizacji i instytucji działających w tym obszarze.

Tabela nr 9

Korzystanie z usług opiekuńczych przez osoby długotrwale chore, starsze

<i>Rok</i>	<i>Ilość osób</i>
2006	0
2007	8
2008	3
2009	8

Źródło: dane z OPS

Skierowania do domów opieki społecznej.

Osoby, które z uwagi na wiek, chorobę lub niepełnosprawność nie mogą samodzielnie funkcjonować w życiu codziennym i którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, kierowane są do domów pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej zapewniają całodobową opiekę oraz podstawowe usługi przy uwzględnieniu potrzeb i możliwości psychofizycznej mieszkańca.

Osoby starsze i ich rodziny oraz gmina ponoszą odpłatność na zasadach przepisów ustawy o pomocy społecznej.

Wzrastać będzie liczba osób przebywających w domach pomocy co przyczyni się do zwiększenia wydatków Gminy Ciepłowody na tę formę pomocy. Ten problem będzie narastał, dlatego należy zapewniać w budżecie środki finansowe na tę formę pomocy.

Wzrastająca liczba osób starszych w naszej gminie, samotność, poczucie bezradności i niepewności osób starszych wskazują na konieczność poszukiwania nowych ofert pomocy i wsparcia dla seniorów.

Poszukując rozwiązań pamiętać należy, że starość jest bardzo zróżnicowana, a pomocy i współdziałania nie wymagają jedynie najmniej sprawni.

Zastosowanie nowych rozwiązań pomocowych dla osób starszych nie będzie możliwe bez stałej diagnozy środowiska społeczności lokalnej.

1.4 Rodziny z problemami opiekuńczo- wychowawczymi.

W 2009 roku z konsultacji psychologa korzystało 44 mieszkańców Gminy Ciepłowody. Najczęściej bezradność w sprawach opiekuńczo -wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego łączy się z innymi dysfunkcjami, takimi jak:

- przemoc domowa

- uzależnienia np. alkoholizm rodziców
- bezrobociem
- problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych wyrażające się między innymi w postaci niedojrzałości emocjonalnej, niezaradności w prowadzeniu gospodarstwa
 - domowego, problemach we współżyciu z ludźmi itp.,
- problemy wychowawcze w środowisku rodzinnym, szkolnym wyrażające się w postaci zachowań konfliktowych, agresywnych, buntowniczych, łamania przez dzieci i młodzież szkolną panujących norm, wartości i obyczajów.

Rodzina jest dynamiczną społeczną całością, jej elementy są ze sobą w interakcji i we wzajemnej zależności, dlatego też myślą wiodącą strategii pomocy rodzinie jest konieczność systemowego podejścia do rodziny i globalnego oddziaływania na nią.

W związku z tym, należy założyć, że nie wystarczy zajmować się tylko dziećmi w celu poprawienia ich funkcjonowania, lecz całą rodziną, która potrzebuje wszechstronnej pomocy.

Pomoc ta powinna cechować się następującymi zasadami:

- 1) pomoc powinna być wczesna i mieć charakter profilaktyczny, ochronny i aktywizujący jednostkę lub jej rodzinę do poszukiwania samodzielnych rozwiązań,
- 2) pomoc i opieka dla dzieci winna być zorganizowana w środowisku dziecka(w rodzinie, szkole) tak, aby umożliwiła mu wzrastanie i rozwój w naturalnych warunkach rodzinnych, szkolnych, kulturalnych.

1.5 Sytuacja mieszkaniowa.

Potrzeby mieszkaniowe - lokale socjalne .

Istniejące zasoby mieszkaniowe nie zaspokajają potrzeb mieszkańców gminy.

Samorzędy gminne w świetle obowiązujących przepisów w ramach zadań własnych są zobowiązane do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji.

W celu pozyskania lokali komunalnych Gmina Ciepłowody dokonuje remontu i adaptacji istniejących budynków stanowiących własność gminy.

Największe potrzeby istnieją w zakresie lokali socjalnych.

Potrzeby mieszkaniowe nie będą zaspokojone w najbliższych latach ze względu na brak środków finansowych.

Liczba osób oczekujących na mieszkania komunalne - 17.

Zubożenie społeczeństwa i brak środków na remonty powoduje dekapitalizację istniejących zasobów. Dotyczy to również zabudowy wielorodzinnej budowanej wcześniej na potrzeby PGR-ów, w stosunku do których należy uregulować status własnościowy.

Jakość życia mieszkańców Gminy Ciepłowody w dużej mierze charakteryzują warunki mieszkaniowe i wyposażenie w podstawowy sprzęt oraz powierzchnia mieszkaniowa.

1.6 Bezrobocie.

Pośrednictwem pracy i poradnictwem zawodowym dla osób bezrobotnych w Gminie Ciepłowodzy zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy w Ząbkowicach Śląskich.

Zmiany zachodzące w Polsce na przestrzeni kilku lat spowodowały pojawienie się nieznanego dotychczas masowego zjawiska **bezrobocia**. Wśród klientów pomocy społecznej bezrobotni stanowią najliczniejszą grupę objętych pomocą społeczną. Są to rodziny, w których co najmniej jedna osoba jest bezrobotną.

Bezrobocie naraża rodzinę na szereg niedogodności, niewłaściwe kształtowanie osobowości jej członków, utratę sensu życia itp.

Praca zawodowa wyznacza bowiem postawy i zachowanie dzieci, kontakty ze środowiskiem rówieśniczym. Dążenia dzieci i młodzieży są silnie związane z pozycją zawodową rodziców, a otaczająca rzeczywistość postrzegana jest przez pryzmat pracy zawodowej.

Zmiany w statusie zawodowym choćby jednego z rodziców nie pozostają więc bez wpływu na dokonaną przez młodych ludzi ocenę rzeczywistości oraz ich własnej pozycji.

Bezrobocie jest często w rodzinie czynnikiem konfliktogennym i nasilającym patologie społeczne takie jak np. alkoholizm.

Bezrobocie rodziców dla dzieci i młodzieży kończącej pewien etap edukacji, niejednokrotnie oznacza zmianę i ograniczenie planów dalszego kształcenia, obniżenie ich aspiracji edukacyjnych, zahamowanie ich uzdolnień w drodze do nauki czy zajęć dodatkowych.

Skutkiem bezrobocia jest także osłabienie autorytetu rodziców.

W opinii dzieci, zwłaszcza nastolatków taka sytuacja jest przejawem braku zaradności, nieumiejętności dostosowania się do nowej rzeczywistości społeczno-ekonomicznej, przedsiębiorczości czy życiowego nieudacznictwa. Powoduje to zachwianie systemu wartości młodego pokolenia i obniżenia w hierarchii wartości takich elementów jak: wykształcenie, uczciwa praca, zachwianie autorytetu rodziców. Oznacza także naruszenie spójności rodziny i może przynieść niebezpieczne konsekwencje społeczne.

Obok wcześniej wymienionych skutków bezrobocia występuje jeszcze taki element jak: nieplanowane, bezzadaniowe funkcjonowanie rodziny- bez określonych bliżej celów i hierarchii zadań oczekujących na realizację.

Racjonalne planowanie życia rodzinnego może odbywać się jedynie przy założeniu wydolności finansowej rodziny, w pokrywaniu wydatków na cele konsumpcyjne i usługowe oraz poczucie stabilności dochodów.

Wnioskiem wysuwającym jest stwierdzenie, że bezrobocie stanowi istotny czynnik zagrażający prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, że jego skutki powodują dysfunkcyjność rodzin i ich niewydolność wychowawczą. Biorąc to pod uwagę należałoby zatem chronić przede wszystkim dzieci przed skutkami materialnej i intelektualnej degradacji rodziny, wyrównywać warunki startu życiowego młodzieży.

Tabela nr 10

Liczba bezrobotnych

	<i>Ogółem</i>	<i>Kobiety</i>
XII 2006	396	192
XII 2007	203	99
XII 2008	200	92
XII 2009	235	94

Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku

	<i>Ogółem</i>	<i>Kobiety</i>
XII 2006	64	27
XII 2007	34	12
XII 2008	54	14
XII 2009	77	25

Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych

	<i>Ogółem</i>	<i>Kobiety</i>
XII 2006	3	2
XII 2007	4	3
XII 2008	7	2
XII 2009	10	4

Liczba bezrobotnych do 25 roku życia

	<i>Ogółem</i>	<i>Kobiety</i>
--	---------------	----------------

	<i>Ogółem</i>	<i>Kobiety</i>
XII 2006	86	42
XII 2007	50	31
XII 2008	46	22
XII 2009	38	13

1.7 Uzależnienia.

„Zespół uzależnienia od alkoholu” - jest to stan zmian psychicznych i zwykle także somatycznych spowodowanych nadużywaniem alkoholu.

W potocznym znaczeniu, a zwłaszcza w reakcjach społecznych, osoby cierpiące na zespół uzależnienia od alkoholu, narkotyków czy leków uważane są za ludzi słabych, zgoła ułomnych, pozbawionych charakteru i motywacji, pełnych złej woli, pochodzących z nizin społecznych. Lekarze od wielu lat nie mają wątpliwości, że alkoholizm jest chorobą, posiada własną etiologię i patogenezę(Baran- Furga 2002, Woronowicz 2001).

Podstawową cechą zespołu uzależnienia od alkoholu jest silne i trudne do opanowania pragnienie picia alkoholu, a za istotę uzależnienia wskazuje się zażywanie substancji chemicznej zmieniającą świadomość, pomimo destrukcyjnych konsekwencji somatycznych, psychologicznych lub społecznych spowodowanych wcześniejszym jego użyciem (Mellibruda, 2000).

Osoby niedojrzałe emocjonalnie mają znacznie więcej problemów niż inne z pokonywaniem trudności życiowych. Bardzo często sięgają po środki wspomagające takie jak alkohol, narkotyki, leki.

Jest to bardzo doży problem gdyż ilość osób uzależnionych ciągle wzrasta.

Działania w kierunku pomocy i leczenia osób uzależnionych od alkoholu zostały uregulowane w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi z dnia 26.X.1982 r.

W Gminie Ciepłowody Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zakres działalności Komisji:

_ podstawowym celem programu jest zapobieganie i udzielanie pomocy osobom uzależnionym od alkoholu,

- kieruje osoby na badania przez biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
- przygotowuje dokumentację związaną z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłego,
- składa wnioski o wszczęcie postępowania do sądu rejonowego właściwego w/g miejsca zamieszkania,
- udziela rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

- prowadzi profilaktyczną działalność informacyjną, edukacyjną i szkoleniową w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy wśród dzieci i młodzieży,
- wspomaga działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- dofinansowuje zajęcia terapeutyczne, kolonie i obozy dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- dofinansowuje koszty przejazdu na zajęcia terapeutyczne poza miejscem zamieszkania,
- dofinansowuje szkolenia i warsztaty osobom zajmującym się terapią i pomocą rodzinom i osobom potrzebującym pomocy np. nauczycielom, dzielnicowym, pracownikom socjalnym i członkom GKRPA,
- zajmuje się dystrybucją materiałów informacyjnych i ulotek dotyczących nadużywania alkoholu, przemocy w rodzinie.

Przedstawione dane przez Kierownika Rewiru Policji w Ciepłowodach wynika, iż w ramach czynności związanych z zakresu realizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi ilość interwencji przedstawia się następująco:

1. zatrzymano 16 nietrzeźwych kierowców kierujących pojazdami mechanicznymi,
2. wykonano 41 interwencji domowych,
3. założono 19 „Niebieskich kart”.

Powyższe dane z września 2009 roku.

Miejscowościami najbardziej zagrożonymi nadużywaniem alkoholu są : Ciepłowody, Stary Henryków, Targowica, Dobrzenic.

Opracowany Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Przemocy oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2010 rok jest kontynuacją działań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej przy współpracy Zespołu Szkół Samorządowych w Ciepłowodach, Powiatowej Komendy Policji w Ząbkowicach Śląskich oraz innych jednostek. Rada Gminy Ciepłowody uchwałą Nr 55/X/2003 z dnia 29.X.2003r oraz uchwałą Nr 83/XVII/2004 ustaliła liczbę punktów sprzedaży napoi alkoholowych o zawartości 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży oraz zasad ich usytuowania i podawania na terenie gminy Ciepłowody.

Na dzień 30.X.2009r w Gminie Ciepłowody funkcjonuje 5 placówek handlowych, w których prowadzi się sprzedaż napoi alkoholowych.

Alkoholizm dorosłych jak i dzieci i młodzieży jest zjawiskiem niosącym za sobą wiele negatywnych skutków w sferze emocjonalnej jak i społecznej. Szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest obniżanie się wieku osób, które miały styczność z alkoholem.

Sporo młodych ludzi uczących się przyznaje się do sięgania po alkohol i papierosy.

Nie ma osób, uczniów zażywających narkotyki na terenie gminy Ciepłowody.

Alkoholizm jest problemem całej rodziny, prowadzi do przemocy, stanowi zagrożenie dla funkcjonowania biologicznego i emocjonalnego wszystkich członków rodziny. Człowiek uzależniony szkodzi nie tylko sobie ale również swoim bliskim. Skuteczna pomoc osobom i rodzinom z problemem alkoholowym polega na umożliwieniu ludziom dotkniętym tą chorobą podejmowanie skutecznego leczenia. Poważnym problemem w podejmowaniu działań w tym kierunku - jest bierna postawa ludzi uzależnionych od alkoholu.

Osoby uzależnione mają w większości postawy roszczeniowe, uważają, że jeżeli nie pracują to właściwie pomoc społeczna ma obowiązek ich utrzymywać.

Motywacja uzależnionych osób i współuzależnionych w Gminie Ciepłowody do leczenia i zmiany sytuacji życiowej jest bardzo niska. Aby zmotywować osoby uzależnione od alkoholu do zmian sytuacji życiowej należy stworzyć model współpracy pracownika socjalnego i terapeuty uzależnień. Rolą pracownika socjalnego jest rozpoznanie, na podstawie faktów z życia klienta problemu

alkoholowego i zmotywowanie klienta do podjęcia kontaktu z placówką odwykową. Motywację taką można uzyskać poprzez spisanie z klientem kontraktu socjalnego. Kontrakt socjalny stanowi ważny element terapeutyczny: tworzy klimat współpracy pracownika socjalnego z klientem, jest czynnikiem mobilizującym klienta do odpowiedzialności za zmianę swojego życia. Aby pracownik socjalny dobrze wypełniał swoją rolę należy mu umożliwić stałe szkolenie swoich umiejętności w pracy z klientem uzależnionym.

Na rzecz osób i rodzin z problemami alkoholowymi działa również :

- Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i Współuzależnionych - czynny w każdy piątek od godziny 18-tej,
- poradnictwo psychologiczne dla osób i rodzin z problemem alkoholowym
- konsultacje, leczenie, terapia w Przychodni „ZASTRZYK” w Ząbkowicach Śląskich .

Nieliczną grupę wśród klientów pomocy społecznej stanowią osoby **bezdome**.

Zjawisko bezdomności nie jest problemem ilościowym, ale jest problemem społecznym trudnym do rozwiązania.

Osoby bezdome to przede wszystkim mężczyźni w wieku aktywności zawodowej, niepracujący zawodowo, eksmitowani, uzależnieni od alkoholu.

Istotnym problemem związanym z bezdomnością jest brak wiedzy na temat rzeczywistej liczby bezdomnych.

W ostatnim okresie czasu obserwujemy na terenie naszej gminy inny rodzaj bezdomności jaką jest bezdomność „ukryta”. Wyraża się ona zagęszczeniem lokali mieszkalnych z powodu braku możliwości wyprowadzenia się części lokatorów. Chodzi tu np. o dorosłe potomstwo zakładające własne rodziny (gospodarstwa domowe) w mieszkaniu rodziców czy też małżeństwa po rozwodzie, lecz wspólnie zamieszkujące lokal. Duża liczba osób nie mieszka samodzielnie lecz w dwie lub więcej rodzin. Z powodu braku pieniędzy - ludność nie stać na zakup nowych mieszkań.

Jedną z ważniejszych metod zapobiegania bezdomności, której coraz częstszą przyczyną jest niemożliwość utrzymania mieszkania ze względu na brak pracy lub jej utrata jest pomoc gminy w ponoszeniu opłat na wydatki mieszkaniowe poprzez przyznanie dodatków mieszkaniowych.

Do innej grupy osób bezdomnych należą **bezdumni alkoholicy**. Stracili zarówno miejsce pobytu jak i bliskich. Opuścili ich sami lub zostali odrzuceni przez innych.

Bezdomność to konieczność życiowa osób, które nie mają możliwości godnego zamieszkania, a jedynie szansę na tymczasowe schronienie. Bezdomni to osoby charakteryzujące się wyizolowaniem, bezradnością, zerwanymi więzami z rodziną. To osoby, które wytworzyły mechanizm przystosowania do trwania w trudnych warunkach, na których skrajne warunki życiowe wymuszają i narzucają trwanie w patologicznym stanie pod względem psychofizycznym.

1.8 Przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.

W relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą.

Ofiara jest zawsze słabsza, a sprawca silniejszy.

Zgodnie z art. 207 §1 Kodeksu Karnego, przemoc w rodzinie jest przestępstwem.

W opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie przemocy w rodzinie (domowa) wobec kobiet z 14 lipca 2005r stwierdza się, że przemoc domowa fizyczna i moralna mężczyzn wobec kobiet stanowi jedno z najpoważniejszych pogwałceń praw człowieka - prawo do życia oraz do nietykliwości fizycznej i psychicznej. Ponieważ przemoc ta wynika z wciąż jeszcze charakteryzującego nasze społeczeństwo nierównego podziału władzy między płcie, zjawisko to dotyczy kobiet ze wszystkich warstw społecznych. Stanowi to hamulec rozwoju

ogólnego pojętego społeczeństwa demokratycznego.

Dlatego też jedno z najważniejszych zadań polityki lokalnej, opartej na poszanowaniu podstawowych praw człowieka, polega na zapobieganiu takim czynnikom oraz na opracowaniu skutecznych procedur w zakresie edukacji, prewencji, ścigania karnego i wsparcia.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem występującym dość często i przybiera różne formy:

- przemocy fizycznej
- przemocy psychicznej
- przemocy seksualnej
- przemocy ekonomicznej

Ofiarami przemocy są najczęściej kobiety i dzieci rzadziej mężczyźni.

W stosunku do dzieci przemoc stosują oboje rodzice. Bardzo często sprawcami przemocy są osoby pod wpływem alkoholu.

Sytuacja ofiar przemocy w rodzinie jest bardzo trudna, problem jest wielowątkowy często zależność materialna komplikuje sytuację.

W ostatnim czasie zmieniła się sytuacja ofiar przemocy w rodzinie- społeczeństwo jest bardziej świadome tego, że takie zdarzenie mają miejsce w rodzinach i że należy pomagać ofiarom przemocy aby nie pozostawały same i mogły tę pomoc otrzymać.

Na terenie Gminy Ciepłowody przy Ośrodku Pomocy Społecznej powstał punkt poradnictwa psychologicznego i prawnego oraz Zespół Interwencyjny. Opracowano także Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który zawiera program i natychmiastowe działania które należy podjąć wobec osób pokrzywdzonych.

Osoby wobec których stosowana jest przemoc, osoby w sytuacji kryzysu-traumatycznych przeżyć, nagłych wydarzeń losowych, choroby mogą uzyskać pomoc w Ośrodku Interwencji Kryzysowej „Nadzieja” w Bardzie.

1.9 Niepełnosprawność.

Niepełnosprawność to długotrwały stan, w którym występują pewne ograniczenia w prawidłowym funkcjonowaniu człowieka.

Ograniczenia te spowodowane są na skutek obniżenia sprawności funkcji fizycznych. Jest to także uszkodzenie, czyli utrata lub wada psychiczna, fizjologiczna, anatomiczna struktury organizmu. Utrata ta może być całkowita, częściowa, trwała lub okresowa, wrodzona lub nabyta, ustabilizowana lub progresywna.

Niepełnosprawność jest jednym z ważniejszych problemów współczesnego świata.

Wynika to z powszechności i rozmiaru tego zjawiska.

Z niepełnosprawnością fizyczną wiąże się ponadto zazwyczaj tzw. niepełnosprawność społeczna, czyli niemożność pełnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Do grupy osób z niepełnosprawnością społeczną zaliczamy również ludzi, którzy z różnych przyczyn nie są w stanie samodzielnie lub prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie. Zaliczamy do tej grupy narkomanów, alkoholików czy więźniów.

Rodzaje niepełnosprawności:

- 1) obniżona sprawność sensoryczna (zmysłowa)- brak, uszkodzenie lub zaburzenie funkcji analizatorów zmysłowych(są to między innymi. osoby niewidome, niedowidzące, głuche, niedosłyszące, z zaburzeniami percepcji wzrokowej i słuchowej),
- 2) obniżona sprawność intelektualna- upośledzenie umysłowe, demencje starcze,
- 3) obniżona sprawność funkcjonowania społecznego- zaburzenie równowagi nerwowej, emocjonalnej oraz zdrowia psychicznego,

- 4) obniżona sprawność komunikowania się - utrudniony kontakt słowny (zaburzenia mowy, autyzm, jękanie się),
- 5) obniżona sprawność ruchowa - osoby z dysfunkcją narządu ruchu (wrodzoną lub nabytą)
- 6) mózgowo-porażenie dziecięce
- 7) obniżona sprawność psychofizyczna z powodu choroby somatycznej - np. nowotwory, guzy mózgu, cukrzyca, rak.

Osoba niepełnosprawna z punktu widzenia prawa musi posiadać :

- orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane przez odpowiedni organ orzekający - dla osób w wieku 16 lat i więcej
- aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności
- osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu powodującego konieczność zapewnienia całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych mają orzeczenie o niepełnosprawności na czas określony, jednak nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko 16 roku życia.

Ustalono trzy stopnie niepełnosprawności:

- znaczny - zaliczamy osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy, albo zdolną do pracy jedynie w warunkach chronionych i wymagającą w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji
- umiarkowany - zaliczamy osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą czasowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych
- lekki - zaliczamy osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaka wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne środki pomocnicze, środki techniczne.

Stopień niepełnosprawności orzeka się na stałe w przypadku gdy stan zdrowia nie rokuje poprawy lub na czas określony jeżeli według wiedzy medycznej może nastąpić poprawa stanu zdrowia. Powiatowe Zespoły do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności wydają orzeczenie o zakwalifikowaniu osoby do jednego z trzech stopni niepełnosprawności.

Osoby niepełnosprawne mogą legitymować się równoważnymi orzeczeniami:

- a) Komisji do Spraw Inwalidztwa i Zatrudnienia zaliczającymi osobę do I, II, III grupy inwalidztwa
- b) Lekarza orzecznika ZUS kwalifikującymi osobę jako całkowicie niezdolną do pracy i całkowicie niezdolną do samodzielnej egzystencji, całkowicie niezdolną do pracy lub częściowo niezdolną do pracy.

Diagnoza tej grupy jest trudna ponieważ nie posiadamy danych w zakresie poszczególnych dysfunkcji.

Osoby i rodziny dotknięte problemem niepełnosprawności w Gminie Ciepłowody borykają się z kłopotami życia codziennego wynikającymi z barier architektonicznych.

Analizując dane można stwierdzić, że w ostatnim okresie czasu wzrasta liczba osób legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, w tym dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Zauważalny jest wzrost liczby osób dorosłych legitymujących się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności umiarkowanym lub znacznym, które nie nabyły uprawnień do otrzymania renty z tytułu niezdolności do pracy. Osoby wymienione korzystają z zasiłków stałych z tut. Ośrodka jeżeli dochód tych osób lub dochody na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego. W ostatnich latach można było zaobserwować wzrost zapotrzebowania mieszkańców gminy na dofinansowanie ze środków PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych.

Wzrasta liczba osób wypożyczających używany sprzęt rehabilitacyjny (wózki inwalidzkie, chodziki, łóżka ortopedyczne).

Można stwierdzić, że problem osób niepełnosprawnych stanowi jedną z ważniejszych kwestii społecznych na terenie Gminy Ciepłowody.

Liczba osób niepełnosprawnych objęta pomocą w 2009r -112 osób

Liczba osób niepełnosprawnych objęta pomocą w 2008r -95 osób

Problemami osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Ciepłowody zajmują się :

- OPS
- PCPR
- Ośrodek Zdrowia
- Domy Pomocy Społecznej
- ZOL
- Centrum Rehabilitacji Medycznej w Ząbkowicach Śląskich i Henrykowie
- Specjalny Ośrodek Szkolno- Wychowawczy w Skoroszowicach
- Stowarzyszenie Świętego Celestyna w Mikoszowie

Organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Ząbkowickim:

- Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci, Młodzieży i Osób Niepełnosprawnych „ Integracja”
- Polski Czerwony Krzyż w Ziębicach
- Krajowy Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział w Ząbkowicach Śląskich
- Polski Związek Niewidomych „Koło” w Ząbkowicach Śląskich
- Związek Kombatantów i Osób Represjonowanych w Ciepłowodach.

Działania wymienionych instytucji i organizacji społecznych zmierzają do zabezpieczenia podstawowych potrzeb życiowych, likwidowanie barier architektonicznych, rehabilitacji, integracji ze środowiskiem.

2.0 Bezpieczeństwo.

Analiza stanu zagrożenia przestępczością na terenie Gminy Ciepłowody.

Od września 2009roku w związku z restrukturyzacją KPP Ząbkowicach Śląskich został

rozwiązany Rewir dzielnicowych w Ciepłowodach, a na to miejsce został utworzony Rewir III dzielnicowych, który obejmuje Gminy: Ząbkowice Śląskie, Ciepłowody, Stoszowice. Nad bezpieczeństwem publicznym gminy czuwa jeden dzielnicowy jak również Komenda Policji w Ząbkowicach Śląskich oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Ciepłowodach.

Przestępstwa popełnione na terenie działania gminy Ciepłowody

	<i>2008rok</i>	<i>2009rok</i>
Ogółem	31	39
Ciepłowody	15	25
Tereny gminy	16	14
Art. 178a kk	13	18
Art.279 par.1kk	2	4
Art.278 par:1 kk	6	9
inne	10	8

Na podstawie wykazanych wyżej wskaźników należy stwierdzić, że na terenie gminy Ciepłowody nastąpił wzrost przestępczości.

Analiza stanu zagrożenia wykroczeniami w roku 2008 - 2009.

	<i>2008rok</i>	<i>2009rok</i>
Mienie	14	7
Porządkowe	19	12
Drogowe	17	13
Razem	50	32

Na podstawie wykazanych wyżej wskaźników należy stwierdzić, że na terenie gminy Ciepłowody utrzymuje się spadek zagrożenia wykroczeniami.

Nałożone mandaty karne.

W roku 2008 na kwotę 12.800zł

W roku 2009 na kwotę 12.600zł

Przeprowadzone interwencje.

W roku 2008- 483 interwencje.

W roku 2009- 418 interwencje.

Czynności w ramach programu „Przemoc w Rodzinie”.

W roku 2008 prowadzono „karty niebieskie” - 29, z czego w jednym przypadku skierowano akt oskarżenia z art.207k.

W roku 2009 prowadzono „karty niebieskie” - 19, z czego w dwóch przypadkach skierowano akt oskarżenia z art.207k.

Miejscowościami najbardziej zagrożonymi przestępczością są:

- Ciepłowody
- Stary Henryków
- Targowica
- Dobrzenice
- Tomice
- Koźmice
- Kobyłą Głowa.

2.1 Edukacja

Zespół Szkół Samorządowych jest jedyną szkołą w gminie. Mieści się w trzech połączonych łącznikiem budynkach. W skład Zespołu wchodzi przedszkole(3 oddziały), szkoła podstawowa (10 oddziałów) i gimnazjum(6 oddziałów).Razem w zespole jest 19 oddziałów. Uczęszcza do niej 339 uczniów z 17 miejscowości.70% uczniów dojeżdża do szkoły dwoma autobusami szkolnymi, które zatrzymują się pod budynkiem szkoły.

Położenie szkoły , to cicha, spokojna i bezpieczna okolica, z dala od ruchu ulicznego. Teren szkoły jest ogrodzony i monitorowany. Opiekę dydaktyczną i wychowawczą nad uczniami sprawuje 33 nauczycieli. Zespół obsługi szkoły to 17 pracowników. Szkoła współpracuje z rodzicami dzieci uczęszczających do szkoły. Przy szkole działa Stowarzyszenie „ Dla Naszych Dzieci”.

Szkoła otrzymała certyfikat z wyróżnieniem „ Szkoły dbającej o bezpieczeństwo”.W 2009 roku szkoła przystąpiła do realizacji projektu Dolnośląskiej Sieci „Szkół Promujących Zdrowie”pozyskując certyfikat , realizuje założenia programu społecznego „ Bezpiecznej Szkoły”. W szkole działa Zespół ds. Promocji Zdrowia i Zespół ds. bezpieczeństwa. Realizowany jest co roku program „Trzymaj Formę”.

Uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjum korzystające świetlicy szkolnej, stołówki, biblioteki, hali sportowej oraz Multimedialnego Centrum Informacji w budynkach szkolnych..

Na bieżąco realizowane są programy ogólnie i wewnątrzszkolne.

Uczniowie uczestniczą w różnych formach zajęć pozalekcyjnych są to:

- zajęcia wyrównawcze,
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne,
- zajęcia muzyczno-ruchowe,
- kola zainteresowań

Większość tych zajęć prowadzona jest przez nauczycieli społecznie.

Uczniowie uczestniczą w następujących zajęciach:

- PCK
- Koło Muzyczne
- Koło Plastyczne
- Koło Rytmiczne w Przedszkolu
- Koło Matematyczne
- Koło Polonistyczne
- Kolo Języka Angielskiego
- Koło Informatyczne

-SKS(gimnazjum)

Szkoła znajduje się w typowo rolniczej gminie. Do niedawna mieszkańcy gminy znajdowali zatrudnienie głównie w PGR lub gospodarstwach rolnych. Likwidacja tych gospodarstw i utrzymująca się trudna sytuacja w rolnictwie spowodowała utratę pracy przez wielu mieszkańców gminy. Wykonywane przez nich zawody straciły atrakcyjność na rynku pracy, wiele rodzin zostało dotkniętych problemem długotrwałego bezrobocia. Przyczyną takiego stanu najczęściej bywa brak chęci przekwalifikowania i mała aktywność na rynku pracy. Rodzice skupieni na sobie i swoich problemach, zaniedbują potrzeby emocjonalne, dbając głównie o potrzeby bytowe swoich dzieci. W rodzinach patologicznych ich niski status społeczny powoduje kompleksy, wzmaga też brak zainteresowań, priorytetów, które nie są przekazywane dzieciom.

Szkoła wypełnia zadania własne w zakresie dożywiania dzieci oraz stara się pozyskiwać środki potrzebne na ten cel. W ramach tych środków dzieci i młodzież otrzymują ciepły posiłek w szkolnej stołówce.

Gmina położona jest z dala od dużych miast, gdzie mieszczą się ośrodki kulturalne. Uczniowie pozbawieni są możliwości bezpośredniego korzystania z wszelkich zdobyczy kultury.

W gminie nie ma żadnych ośrodków kultury albo miejsc gdzie dzieci i młodzież mogłaby spędzać czas wolny. W szkole działa świetlica środowiskowa, biblioteka publiczna i multimedialna czytelnia.

Uczniowie szkoły mogą popołudniami korzystać z hali sportowej. Szkoła dużą wagę przywiązuje do zagadnień dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa.

2.2 Działalność kulturalno- oświatowa Gminnej Biblioteki Publicznej w Ciepłowodach.

Gminna Biblioteka Publiczna w Ciepłowodach poprzez swoją działalność umożliwia mieszkańcom Gminy Ciepłowody dostęp do udziału w dobrach kulturalnych, zaspokaja ich potrzeby intelektualne oraz rozwija i kształtuje postawy, uzdolnienia kulturalno-duchowe. Biblioteka realizuje swoje zadania statutowe na poziomie nie tylko elementarnym, czyli gromadzeniu i udostępnianiu zbiorów bibliotecznych, ale także działalności informacyjnej.

W 2009 roku zarejestrowano 15.718 odwiedzin w bibliotece w tym z przeglądu czasopism, z „Kawiarenki Internetowej” oraz udzielonych informacji skorzystało 7.630 osób. Udostępnienie Internetu jako biblioteka prowadzi poprzez prowadzenie „Kawiarenki Internetowej” stwarza szansę dostępu do dobrych pod względem jakościowym informacji i możliwości otwartego uczenia się i szkolenia. Mieszkańcy Gminy chętnie korzystają z tego rodzaju usług. Każdego dnia dzieci, młodzież jak i osoby dorosłe przeglądają strony internetowe, korzystają z gier i zabaw on line, sprawdzają wiadomości zarówno polityczne, kulturalne, jak i z działów wiedzy ogólnej. W ten sposób szybko zdobywają informacje, które pogłębiają ich stan wiedzy w sposób wyczerpujący. Biblioteka, oprócz działalności podstawowej: czyli gromadzeniu, opracowywaniu i udostępnianiu zbiorów bibliotecznych, prowadzi zajęcia kulturalno- oświatowe dla dzieci i młodzieży w ramach imprez czytelniczych w siedzibie Biblioteki. Spotkania te są organizowane z okazji rocznic pisarzy tworzących dzieła, które szczególne miejsce zajmują w bibliotece rocznic historycznych czy okolicznościowych. Zajęcia prowadzone są w formie zabawy a w swoim przesłaniu zachęcają do sięgania po książkę, rozwijają zainteresowania literackie młodych czytelników. Uczestnicy poprzez udział w zajęciach plastycznych, technicznych, konkursach literackich, spotkaniach autorskich i innych prowadzonych przez bibliotekę mają szansę ujawnić swoje możliwości artystyczne czy też literackie.

2.3 Gminny Ośrodek Kultury

Gminny Ośrodek Kultury w Ciepłowodach zamierza oprzeć swoją działalność o model Centrum

Aktywności Lokalnej, jako formę organizowania lokalnego potencjału społeczno-kulturowego i realizacyjnego wokół problemów środowiska i rozwiązywania tych problemów siłami samej społeczności.

Duże znaczenie przywiązuje również do edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży oraz wyrównywanie szans w tym zakresie a także do przedsięwzięć o charakterze profilaktycznym, wspierającym integrację i zapobiegających wykluczeniu społecznemu.

2.4 Ochrona zdrowia.

Zadania z zakresu ochrony zdrowia mieszkańców gminy realizuje Gminny Ośrodek Zdrowia. Gminny Ośrodek Zdrowia udziela ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej .

Takimi świadczeniami są :

- badania i porady lekarskie
- leczenie mieszkańców
- rehabilitacja lecznicza
- opieka nad kobietą ciężarną oraz noworodkiem
- szczepienia ochronne i inne działania zapobiegawcze
- działania diagnostyczne i analityki medycznej
- opieka nad zdrowym dzieckiem
- pielęgnacja chorych
- pielęgnacja niepełnosprawnych i opieka nad nimi
- orzekanie i opiniowanie o stanie zdrowia
- zapobieganie powstaniu urazów i chorób poprzez działanie profilaktyczne
- czynności z zakresu zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Gminny Ośrodek Zdrowia prowadzi usługi medyczne w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej .

Są to następujące rodzaje usług :

- prowadzenie ćwiczeń i korygowanie wad wymowy u dzieci, młodzieży,
- opiniowanie o prowadzonej terapii logopedycznej,
- praca korekcyjno- kompensacyjna u dorosłych z problemami afatycznymi

III. Analiza SWOT

Na sytuację społeczną gminy mają wpływ czynniki wewnętrzne i zewnętrzne. Identyfikując je można określić mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, które mają wpływ na sytuację społeczną. Określenie mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń społeczności dało możliwość identyfikacji czynników mających wpływ na politykę społeczną gminy.

Diagnoza poprzedza określenie misji oraz celów strategicznych i operacyjnych, zawiera analizę zasobów gminy, które znajdują odniesienie w mocnych stronach gminy.

Mocne strony

- otwartość osób decyzyjnych na nowe rozwiązania,
- kwalifikacje kadry pracującej OPS, Oświaty, Ośrodka Zdrowia,
- otwartość władzy na potrzeby Ośrodka zdrowia

- możliwość z korzystania z poradnictwa prawnego i psychologicznego
- praca organizacji pozarządowych, Caritas, Straż Pożarna, Koło Gospodyń Wiejskich, Kościół Zielonoświątkowców, Stowarzyszenie Rodziców,
- wykwalifikowana kadra pomocy społecznej
- dobry stan techniczny szkoły, ośrodka zdrowia,
- szeroko prowadzona profilaktyka przez ośrodek zdrowia, Komisje do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zaspokajanie potrzeb bytowych dzieci z rodzin z problemami alkoholowymi,
- wykwalifikowana kadra pedagogiczna,
- opieka medyczna w szkole,
- duży wachlarz zajęć pozalekcyjnych w szkole,
- bezpieczeństwo uczniów - monitoring,
- dobre wyniki nauczania,
- wymiana doświadczeń między pokoleniami- promocja środowiska przez Koło Gospodyń Wiejskich,
- nowe świetlice wiejskie,
- pozyskiwanie środków unijnych,
- stołówka szkolna- dożywianie dzieci,
- trener gminny- organizacja czasu wolnego,
- lokalny klub sportowy,
- rozwinięty zakres usług opiekuńczych,
- dostęp do internetu,
- fundusz sołecki,
- doświadczenie i zaangażowanie pracowników socjalnych

Słabe strony

- bezrobocie
- wzrost ilości osób niepełnosprawnych
- starzenie się mieszkańców
- wzrost liczby osób przewlekle chorych
- mała świadomość społeczeństwa lokalnego
- brak lokali socjalnych
- bariery architektoniczne w budynkach użyteczności publicznej
- nasilające się zjawisko alkoholizmu
- niż demograficzny
- migracja mieszkańców
- brak usług medycznych w tym specjalistycznych, limity NFZ
- sprzedaż alkoholu dzieciom i osobom nietrzeźwym
- małe zainteresowanie dostępem do internetu
- brak dojazdu dzieci na zajęcia pozalekcyjne
- mały sponsoring
- zwiększa się liczba uczniów o indywidualnych potrzebach edukacyjnych
- słaba współpraca z rodzicami
- bariery architektoniczne w szkole
- brak świetlicy działającej po lekcjach
- brak zainteresowania uczniów wyjazdami, poznawaniem nowych miejsc
- brak zainteresowania mieszkańców gminy imprezami kulturalnymi
- brak basenu
- brak pielęgniarstwa opieki domowej

- brak współpracy sołtysów na rzecz społeczności lokalnych
- brak agroturystyki
- duża liczba osób długotrwale bezrobotnych, bez kwalifikacji zawodowych
- brak działalności społeczności lokalnych na rzecz społeczności lokalnej

Zagrożenia:

- *zubożenie rodzin
- *choroby przewlekłe, niepełnosprawność
- *brak współpracy społeczności lokalnych z instytucjami
- *spadek liczby osób w wieku aktywności zawodowej
- *migracja rodziców za granicę
- *problemy emocjonalne dzieci i młodzieży
- * brak opieki nad dzieckiem po lekcjach
- *wzrost chorób społecznych
- *brak mieszkań socjalnych

Szanse :

- *bliskość strefy ekonomicznej
- *możliwość pozyskiwania środków unijnych
- *powstawanie stowarzyszeń
- *możliwość rozwoju w różnych kierunkach młodzieży szkolnej
- *łatwy start na wyższe uczelnie młodzieży w związku z wysokimi wynikami w nauce
- *zwiększona ilość uczniów biorących udział w wymianie międzynarodowej
- *możliwość korzystania z poradnictwa psychologicznego i prawnego
- *uruchomienie Gminnego Ośrodka Kultury i Promocji
- *rozwój agroturystyki
- *mieszkania służbowe dla lekarzy

IV . Strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Misje , cele, projekty realizacja.

Misja: rozwój kapitału ludzkiego i społecznego, zabezpieczenie potrzeb społeczności lokalnej poprzez stworzenie warunków rozwoju i prawidłowego funkcjonowania systemu wsparcia społecznego.

Strategia Rozwiązywania problemów Społecznych w Ciepłowodach nie ogranicza się w swoich zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez Ośrodek Pomocy Społecznej . Strategia proponuje przede wszystkim zadania, które stanowią wyzwanie dla całej społeczności lokalnej i wszystkich instytucji działających na polu polityki społecznej w gminie. Taka zasada partnerstwa i współpracy jest jednym z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej.

Jednakże wdrażanie Strategii, zawierającej zadania będące w kompetencji wielu lokalnych i ponadlokalnych instytucji, organizacji i środowisk, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd też efektywność realizacji zadań wyodrębnionych w

Strategii w dużej mierze będzie zależała od instytucji zarządzającej jej wdrażaniem- Ośrodka Pomocy Społecznej.

1.Główne cele strategiczne.

Założenia strategii na lata 2010-2015 przedstawiają następujące cele strategiczne:

1.Cel strategiczny nr. 1

Pomoc osobom i rodzinom na zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych.

Cel operacyjny:

zabezpieczenie środków materialnych na zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych osób i rodzin .

Sposób realizacji:

- pomoc finansowa wynikająca z ustawy o świadczeniach rodzinnych
- pomoc finansowa w naturze wynikająca z ustawy o pomocy społecznej
- zabezpieczenie noclegu osobom bezdomnym
- aktywizacja społeczności lokalnej- praca socjalna
- zapewnienie jednego gorącego posiłku osobom tego pozbawionym a w szczególności dzieciom, osobom starszym, osobom bezdomnym

Realizatorzy :

- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Organizacje pozarządowe i kościelne
- Sponsorzy
- Wolontariat
- Urząd Gminy

Cel strategiczny nr. 2

Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Pomoc osobom, które podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji powodującej ubóstwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym.

Cel operacyjny.

Wprowadzenie nowych form pomocy aby zwalczać negatywne skutki istniejących problemów i mobilizowania ludzi do działania oraz zapobieganie migracji osób i rodzin poprzez wyrównanie szans oraz włączenie zagrożonych środowisk w życie społeczne.

Sposób realizacji .

Proponowanie aktywnych form zwalczania bezrobocia.
 Zbudowanie systemu wsparcia i pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.
 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób i rodzin wykluczonych społecznie lub zagrożonych takim wykluczeniem.
 Prowadzenie profilaktyki zawodowej.
 Przygotowanie programów skierowanych dla poszczególnych grup ryzyka , w szczególności : długotrwałe bezrobotnym, uzależnionym, rodzinom niepełnym i dysfunkcyjnym.
 Zagospodarowanie czasu wolnego, w szczególności dzieci i młodzieży.
 Rozwój edukacji ustawicznej, formalnej i nieformalnej.
 Kompleksowa opieka nad rodziną i dzieckiem.
 Stymulacja społeczności lokalnej do tworzenia zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu.
 Tworzenie warunków współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariatem .
 Bezpłatne porady prawne.
 Bezpłatne porady psychologa.
 Konsultacje z psychologiem.

Osoby bezrobotne :

Cel strategiczny.

Przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z długotrwałego bezrobocia , oraz zwiększanie szans na podjęcie zatrudnienia.

Cel szczegółowy 1.

Aktywizacja osób długotrwałe bezrobotnych:
 -promowanie aktywności w poszukiwaniu pracy,
 -aktywizowanie klientów do poszukiwania zatrudnienia i usamodzielnienia się(kontrakty socjalne),
 -współpraca służb społecznych, służb zatrudnienia oraz organizacji społecznych na rzecz aktywizacji osób długotrwałe bezrobotnych, zwłaszcza osób i ich rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,
 -udzielenie poradnictwa wspomagającego nabywanie umiejętności poruszania się na rynku pracy i poczucie własnej wartości oraz prowadzenie rozmów z pracodawcami,
 -aktywizacja podopiecznych poprzez pomoc w zatrudnieniu w ramach prac publicznych, zatrudnienia socjalnego czy prac społeczne- użytecznych,
 - udzielenie osobom i rodzinom wsparcia finansowego,

Cel szczegółowy 2 .

Przeciwdziałanie skutkom społecznym wynikającym z długotrwałego bezrobocia:

-zapobieganie skutkom „dziedziczenia” długotrwałego bezrobocia poprzez tworzenia programów

pomocowych,

- współpraca służb socjalnych , służb zatrudnienia na rzecz pracy socjalnej wśród osób bezrobotnych,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu w życiu społecznym dzieci i młodzieży ze środowisk długotrwale bezrobotnych poprzez zapewnienie dostępu do świetlic, świetlic socjoterapeutycznych realizujących odpowiednie programy.

Uzależnienia:

Cel strategiczny.

Zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem alkoholu i używaniem środków psychoaktywnych.

Cel szczegółowy 1.

Podniesienie poziomu wiedzy społecznej na temat problemów społecznych i zagrożeń związanych z uzależnieniami:

- przeprowadzanie stałej akcji prewencyjno- informacyjnej na temat szkodliwości alkoholu i środków psychotropowych, rozpowszechnianie ulotek, projekcja filmów fabularnych i dokumentalnych , informacja w mediach, itp.
- organizowanie cyklicznych pogadanek we wszystkich typach szkół na terenie gminy.

Cel szczegółowy 2.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin:

- szkolenie kadr z zakresu stosowania metod wczesnego diagnozowania i interwencji socjalnej wobec osób nadużywających alkoholu,
- oddziaływania na rodziny poprzez podejmowanie działań przez służby socjalne -motywujące do podjęcia leczenia. Kierowanie osób uzależnionych do specjalistów zajmujących się problemem alkoholowym, a także składanie wniosków do Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- organizowanie specjalistycznych szkoleń dla pracowników
- zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i socjoterapeutycznej dla dzieci z rodzin uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie pomocy materialnej osobom uzależnionym od alkoholu i członkom ich rodzin, poprzez podjęcie specyficznych działań motywujących do podjęcia terapii odwykowej(kontrakt socjalny)
- organizowanie imprez, festynów dla dzieci i młodzieży z różnych środowisk, propagowanie w nich życia bez alkoholu,
- organizowanie obozów i kolonii dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemami alkoholowymi,
- organizowanie i promowanie zasad współpracy pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej a Komisją ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cel szczegółowy 3.

Udzielenie rodzinom pomocy psychospołecznej i prawnej a szczególnie ochrony przed przemocą w rodzinie:

- zabezpieczenie mieszkania chronionego dla ofiar przemocy domowej,
- powołanie Zespołu d.s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie - skupiającego specjalistów przygotowanych do skutecznego zajmowania się tą problematyką ,
- udzielenie pomocy psychologicznej i prawnej ofiarom przemocy domowej.

Realizatorzy :

- Gmina Ciepłowody
- Gminna Komisja d/s Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Powiatowa Komenda Policji
- Powiatowy Urząd Pracy
- Placówki edukacyjne, kulturalne i sportowe
- Organizacje pozarządowe
- Sponsorzy
- Wolontariat

Cel strategiczny nr. 3.

Tworzenie warunków umożliwiający równy dostęp osobom niepełnosprawnym do życia zawodowego i społecznego.

Cel operacyjny nr 1.

Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji społecznej osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym poprzez :

- aktywizację rodzin niepełnosprawnych na rzecz zapewnienia opieki swoim najbliższym
- współpraca z organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w Gminie
- doradztwo i pomoc w uzyskaniu miejsc w ośrodkach rehabilitacyjnych
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe oraz szkolenie i przekwalifikowanie osób niepełnosprawnych
- prowadzenie wczesnej diagnozy i rehabilitacji społecznej
- tworzenie warunków do równego dostępu osób niepełnosprawnych w życiu społecznym poprzez likwidację barier architektonicznych
- podnoszenie świadomości społecznej w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych i ich możliwości
- tworzenie możliwości do wyrównania szans edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych np. klasy integracyjne w szkole
- tworzenie bazy danych dotyczących osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Ciepłowody
- inspirowanie do tworzenia grup samopomocowych integrujące osoby niepełnosprawne
- wyrównanie szans życiowych dzieci i młodzieży niepełnosprawnej poprzez doskonalenie systemu edukacji i przygotowanie do pracy osób niepełnosprawnych, a także wspieranie ich na otwartym rynku pracy

- zapewnienie opieki osobom niepełnosprawnym w środowisku domowym-świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, w tym dzieciom i młodzieży
- dofinansowanie w likwidacji barier architektonicznych
- dofinansowanie do zakupu sprzętu ortopedycznego i specjalistycznego
- dofinansowanie do zakupu sprzętu komputerowego, technicznego i elektronicznego

Cel operacyjny nr. 2

Integracja zawodowa osób niepełnosprawnych.

- **wspieranie , propagowanie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych we wszystkich dostępnych formach zatrudnienia**

Cel operacyjny nr. 3

Wspieranie przez Gminę Ciepłowody profilaktyki chorób społecznych powszechnie występujących prowadzących do niepełnosprawności (cukrzyca, miażdżyca, choroby nowotworowe itp.)

Osoby starsze.

Cel strategiczny.

Wzrost poziomu zaspokajania potrzeb osób starszych poprzez zwiększenie oferty usług socjalnych i rozszerzenie poziomu aktywizacji społecznej tej grupy osób.

Cel operacyjny.

Współdziałanie z samorządem gminy, organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na rzecz osób starszych, poprzez:

- szukanie partnerów na rzecz pomocy i rozwiązywania problemów osób starszych
- podnoszenie poziomu wykształcenia pracowników świadczących usługi opiekuńczych
- profesjonalizm w zakresie pracy socjalnej, na rzecz osób starszych poprzez specjalizację prac socjalnych, diagnozę potrzeb ludzi starszych
- podejmowanie działań mających na celu większe zaangażowanie rodziny w sprawowaniu opieki nad osobami chorymi przewlekle, psychicznie i niepełnosprawnymi
- uwrażliwienie i aktywizacja społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych
- prowadzenie usług opiekuńczych dla różnych grup osób starszych
- prowadzenie usług specjalistycznych - rozszerzenie usług dla większej grupy osób
- prowadzenie profilaktyki zdrowotnej
- kierowanie do Domu Pomocy Społecznej , gdy zostaną wyczerpane możliwości i zapewnienia opieki w środowisku zamieszkania osoby starszej.

Realizatorzy.

- Gmina Ciepłowody
- Ośrodek Pomocy Społecznej

- Gminna Komisja d/s Przeciwdziałania Alkoholizmowi
- Placówki edukacyjne
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Gminny Ośrodek Kultury
- Organizacje pozarządowe i kościelne
- Ośrodek Zdrowia
- Wolontariat

Rodziny z problemami opiekuńczo- wychowawczymi.

Cel strategiczny .

Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo.

Cel szczegółowy 1.

Pomoc rodzinom w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych:

- poradnictwo prawne,
- poradnictwo psychologiczne,
- poradnictwo socjalne,
- poradnictwo logopedyczne,
- organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży,
- organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (pomoc wolontariuszy),
- szkolenie kadr w zakresie pomocy rodzinom w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo - wychowawczych(pracownicy socjalni, asystenci pracy z rodziną, nauczyciele, wychowawcy),
- wsparcie finansowe rodzin przez Ośrodek Pomocy Społecznej (warunkowanie pomocy poprzez zawieranie kontraktów socjalnych
- wsparcie w pracy Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej
- wychodzenie z poradnictwem
- tworzenie świetlic wiejskich

Realizatorzy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komisja d/s Przeciwdziałania Alkoholizmowi,
- Placówki edukacyjne,
- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna,
- Ośrodek Zdrowia,
- Gminny Ośrodek Kultury,
- Wolontariat,
- Organizacje pozarządowe i kościelne
- Sponsorzy

V. Monitoring i ewaluacja strategii.

Monitoring jest stałą oceną stopnia osiągnięcia rezultatów ilościowych(liczba osób korzystających z pomocy, poradnictwa ,szkoleń itp.) oraz jakościowych (podniesienie motywacji ludzi do pracy, działań na rzecz rodziny itp.).

Monitoring umożliwia ocenę stanu realizacji poszczególnych działań poprzez kontrolę ich

odpowiedniego wykonania w czasie oraz osiągnięcie określonych wskaźników.

Monitoring Strategii powinien być realizowany przez Zespół wdrażający strategię systematycznie w oparciu o sprawozdawczość instytucji zaangażowanych w realizację działań.

Spotkania dotyczące monitoringu realizacji Strategii powinny odbywać się, co pół roku lub przynajmniej raz w roku.

Na spotkania zespołu warto zaprosić przedstawicieli instytucji i organizacji wdrażających działania, by przedyskutować realizację zadań, zidentyfikować problemy pojawiające się w trakcie ich wdrażania.

Monitoring dostarczy materiałów do ewaluacji strategii. Ewaluacja pozwoli na ocenę Strategii.

Warto zaangażować w ocenę realizacji Strategii społeczność lokalną, która jest odbiorcą działań w niej zapisanych. Warto poddawać realizację Strategii ewaluacji raz w roku lub przynajmniej raz na dwa lata. Na podstawie monitoringu i ewaluacji powinna być dokonywana aktualizacja strategii.

V. PODSUMOWANIE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Ciepłowody została opracowana na lata 2010 - 2015 i ma na celu uporządkowanie i podjęcie planowanych działań na rzecz najsłabszej grupy mieszkańców gminy.

Podstawowym kierunkiem działań jest tworzenie zintegrowanego systemu pomocy społecznej w celu zapobiegania, łagodzenia, likwidowania niekorzystnych zjawisk społecznych.

Głównym narzędziem pracy ma być praca socjalna z osobą, rodziną oraz społecznością lokalną.

Praca socjalna ma być traktowana jako funkcja pomocy społecznej, której celem jest doprowadzenie do usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracja ze społeczeństwem.

Ważne miejsce zajmuje profesjonalna i dobrze przygotowana kadra pracowników, która włączy się w przygotowanie i realizację programów.

Bazą wyjściową do sporządzenia strategii było: rozeznanie środowiska lokalnego, jego zasobów, potrzeb, przeprowadzone przez kadrę pomocy społecznej analizy, oraz jej dotychczasowe doświadczenie zawodowe. Dlatego też głównym podmiotem realizującym strategię będzie Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Komisja d/s Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Zespół Szkół Samorządowych, Ośrodek Zdrowia, Gminny Ośrodek Kultury, Policja.

Realizacja wytyczonych zadań będzie możliwa przy zaangażowaniu samorządu terytorialnego, podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych oraz społeczności lokalnych.

Zadania powyższe będą realizowane w miarę możliwości finansowych gminy Ciepłowody oraz pozyskiwania środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.